

Achillea (Krwawnik) rodzina Asteraceae (Astrowate)

Achillea filipendulina

Achillea filipendulina

Achillea filipendulina

Achillea millefolium

Achillea millefolium

Achillea millefolium

Achillea millefolium

Achillea millefolium

Achillea millefolium

Achillea ptarmica

Achillea ptarmica

Achillea ptarmica

Achillea filipendulina Lam. (A. eupatorium) Krwawnik wiązówkowaty, krwawnik talerzowaty - występuje dziko na Kaukazie, Wyżynie Irańskiej aż po środkową Azję. Jest to wzniesiona, kępiasta bylina dorastająca do wysokości 100-150 cm. Pędy ma sztywne, proste, nierozgałęzione lub słabo rozgałęzione. Liście są podłużnie lancetowate, pierzaste, głęboko wcinane, o barwie od szarzielonej do srebrzystej. Liście aromatyczne są pokryte ostrymi szarymi włoskami. Krwawnik ten kwitnie w okresie lata od czerwca do końca sierpnia. Kwiaty typowe dla rodziny - koszyczki, zbudowane z kwiatów języczkowych i rurkowych o żółtej barwie. Kwiaty zewnętrzne języczkowe są intensywnie żółte, choć bardzo małe, wewnętrzne

Achillea (Krwawnik)

rodzina Asteraceae (Astrowate)

murkowate, również żółte. Koszyczki te zebrane są w gęste, okrągłe, płaskie, zbite, baldachogrona. Mogą osiągać średnicę 8-12 cm. Kwiaty pachną lecz mają zapach podobny do liści.

Achillea filipendulina to gatunek mało wymagający, choć tylko w dobrych warunkach wytwarza duże i piękne kwiatostany. Podłoże powinno być przepuszczalne, średnio żyzne, suche, a miejsce słoneczne i ciepłe. Dobrze znosi nawet palące słońce i okresowe susze. Podlewanie raczej stosować umiarkowanie. Na wietrznych stanowiskach wymaga podpór. Mrozoodporność tych roślin w naszych warunkach jest całkowita. Ze względu na to, że rozrasta się bardzo szybko tworząc duże, barwne plamy, ma zastosowanie jako roślina ozdobna, która może być uprawiana na rabatach. Można również wykorzystywać ją na kwiat cięty. Kwiaty są bardzo trwałe i długo pozostają świeże. Nadają się także do zasuszania (do suchych bukietów). Żeby przedłużyć kwitnienie warto usuwać kwiatostany, a jesienią lub zimą przycinać pędy tuż nad ziemią. Roślina miododajna, wszystkie części rośliny zawierają aromatyczny olejek. Rozmnażanie przez siew, przez podział roślin oraz przez sadzonki pędowe z piętka. Obecnie w uprawie są głównie mieszańce ogrodowe - wyhodowano wiele odmian uprawnych.

***Achillea millefolium* L. (Krwawnik pospolity, tysiąclist, złocień krwawnik, żeniszek krwawnik)**
- nasz gatunek rodzimy, występuje na całej półkuli północnej, pospolity w Eurazji, Ameryce Północnej i Australii. W Europie był uprawiany już przed 1440 r.

Jest silną byliną, często krzaczasto rozgałęzioną, czasem tworzy niewielkie kępy. Posiada pełzające kłącze o żółtawym kolorze i wydaje liczne, przyziemne rozety liści. Z rozet tych wyrastają pędy kwiatostanowe. Są one sztywne, wyprostowane i słabo rozgałęzione. Osiągają wysokość 50-80 cm. Cała roślina jest miętko, wełnisto owłosiona i posiada intensywny zapach. Liście podługne do lancetowatych, podwójnie lub potrójnie pierzaste, głęboko wcinane, zielone, młode listki mocno owłosione. Liście odziomkowe są ogonkowe i szerokie na 2-4 cm, liście łodygowe są siedzące, o połowę węższe i rozmieszczone luźno na pędzie. Kwitnie od lipca do października. Na szczytach łodyg tworzy dość duże, płaskie kwiatostany (baldachogrona), które składają się z drobnych kwiatów - koszyczków (o 5 żeńskich kwiatów brzeżnych nibyjęzyczkowych i środkowych rurkowych, obupciowych). Koszyczki mają średnicę ok. 5 mm, są białe, czasem różowawe, zwykle z żółtym środkiem. Odmiany hodowlane mogą być różowe, czerwone, żółtawe. Kwiaty przedprątne są zapylane przez muchówki. Owocem jest spłaszczona, srebrzystoszara, wąsko oskrzydłona niełupka. Krwawnik dziko rośnie na pastwiskach, łąkach i nieużytkach, zachwaszcza też pola uprawne. Jest umiarkowanie światłolubny, lubi stanowiska słoneczne i ciepłe. Łatwo dostosowuje się do różnych warunków bytowych, rośnie dobrze na każdej glebie, ale preferuje gleby średnio próchniczne, suche do średnio wilgotnych. Znosi nawet warunki skrajnej suszy. Z zabiegów pielęgnacyjnych dobrze jest kilka razy zasilić rośliny w czasie okresu wegetacji oraz regularnie usuwać przekwitłe kwiatostany, aby nie zawiązywały się nasiona (samosiewki mają błądy, nieciekawy kolor). Jest to gatunek bardzo zmienny, istnieje szereg odmian ozdobnych, a w ogrodnictwie zastosowanie mają odmiany o barwnych kwiatach.

Jest uprawiany jako roślina ozdobna na nasłonecznione rabaty bylinowe, do tworzenia grup ogrodowych, na naturalistyczne rabaty i na obwódki. Jest także cenną rośliną na kwiat cięty, także do suchych bukietów. Roślina lecznicza mająca działanie przeciwzapalne, przeciwkrwotoczne, bakteriostatyczne i przeciwnowotworowe. W dawnych czasach przykładano ziele krwawnika na rany oraz sporządzano napar na krwotoki wewnętrzne. Jako roślina lecznicza krwawnik był stosowany już w starożytności. Łacińska nazwa *Achillea* pochodzi od imienia Achilleusa, który podobno używał go do leczenia ran. Stosowano też krwawnik w średniowieczu. Surowcem zielarskim są kwiaty oraz ziele. Ziele ma przyjemny, aromatyczny zapach i gorzki smak. Krwawnik stosuje się również, jako dodatek do pasz dla młodych kurcząt i indyków.

Achillea (Krwawnik)

rodzina Asteraceae (Astrowate)

Wykorzystywany jest także do aromatyzowania wina, piwa i drinków. Rozmnażany jest przez wysiew nasion, sadzonkowanie lub podział.

Achillea ptarmica (Krwawnik kichawiec) - pochodzi z Eurazji, jest gatunkiem rodzimym także dla Polski. Może dziko występować w Europie, Azji Mniejszej, na terenie Kaukazu i zachodniej Azji. Został także zawleczony do Ameryki Północnej.

Rabatowa, żywotna bylina, tworzy kępy o średnicy ok. 20-30 cm. Może być ekspansywna, gdyż rozprzestrzenia się dzięki korzeniom - tworzy pełzające kłącza (podobne do perzu), częściowo drewniejące. Pędy są wyprostowane, w dolnej części ulistnione, często drewniejące, sztywne. Łodyga osiąga wysokość do 1,5 m, jest gęsto ulistniona. Liście siedzące, ciemnozielone, lancetowate, długie (długości 3-8 cm) pojedyncze, drobno piłkowane, nagie lub delikatnie owłosione. Kwitnie w okresie od wczesnego lata do jesieni. Kwiaty (zewnątrzne - języczkowe białe, wewnętrzne - rurkowe, żółtawe, brudnobiałe) tworzą koszyczki o średnicy ok. 15 mm. Koszyczki są liczne i zebrane w gęste baldachogrona.

Kichawiec preferuje stanowisko słoneczne i półcieniste. Podłoże dobrze jak jest próchniczne, żyzne, o odczynie obojętnym, choć roślina rośnie na każdej glebie, wystarczy lekka, sucha i piaszczysta. Dobrze znosi suszę. W naszych warunkach jest całkowicie mrozoodporna. Jest to roślina ozdobna mająca zastosowanie do nasłonecznionych ogrodów o jałowym i suchym podłożu, (typu sucha łąka, step), na obrzeża drzew, na półcieniste rabaty, do nasadzeń grupowych oraz na kwiat cięty (w tym do suchych bukietów). Rozmnażanie przez wysiew nasion, przez podział roślin oraz przez sadzonki korzeniowe lub wierzchołkowe.